

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۱۸/۰۴/۲۵

خوشحال آصفي

چين څنگه د افغان حکومت او طالبانو منځگريټوب کولی شي؟

چين وايي، چمتو دی د افغان حکومت او طالبانو ترمنځ خبرو کې منځگريټوب وکړي. د چين د دفاع وزير وي فينگ وايي، پيکنګ چمتو دی چې د افغان حکومت او طالبانو ترمنځ بي طرفه منځگريټوب وکړي. چين په داسې حال کې د افغانستان د سولې په برخه کې د منځگريټوب خبره کوي چې تيره اوونۍ د افغانستان د ملي امنيت سلاکار حنيف اتمر له لورپورو چينايي چارواکو سره په ليدنو کې له دې هېواد څخه د افغانستان په سوله او ثبات کې د همکارۍ غوښتنه وکړه.

دا په داسې حال کې ده چې د افغانستان دفاع وزارت د چين په مرسته په بدخشان ولايت کې د يوې غرنۍ لړۍ او جوړېدو خبره کړې ده. چين له دې وړاندې هم افغانستان سره د ميلونونو ډالرو په ارزښت د وسلو، مهماتو او د حمل او نقل د تداکراتي وسايلو مرستې کړې دي. له دې وړاندې د چين لوی درستيز کابل ته د خپل سفر پر مهال اعلان کړی و چې هېواد يې له افغانستان سره د ۷۳ ميليونه ډالرو په ارزښت پوځي مرسته کوي. چين هغه هېواد دی چې د کابل د امنيت په خاطر يې د ښار په څلور دروازو کې د تلاشی د څلورو سکټرونو مرسته کړې وه.

چين ته ولې افغانستان مهم دی؟

چين غواړي چې په سيمه کې له هندوستان سره د اقتصادي سيالی ډگر وکټي. په سيمه او افغانستان کې د چين اقتصادي گټو ته په کتو دغه هېواد کولی شي په افغانستان کې سولې سره مرسته وکړي. يعنې افغانستان چين ته جيو اکناميک ارزښت لري. ځکه غواړي د منځنۍ آسيا بازارونه خپل کړي او په دې توگه هند ته چې هغه هڅه کوي څو د مرکزي آسيا بازارونه خپل کړي؛ ماتي ورکړي. چين د خپلې ودې او انکشاف لپاره اړتيا لري چې د افغانستان په مسالې کې ځان ښکلې کړي. چين د خپلې اقتصادي پراختيا لپاره هم د افغانستان د امنيت لپاره کار ترسره کوي. يعنې د چين لپاره هم د افغانستان امنيت مهم دی. پس ويلای شو چې چين په سيمه کې د خپل پياوړي دريځ له مخې کولای شي، د افغانستان د سولې په بهير کې گټور رول ولوبوي.

چين څنگه رول لوبولی شي؟

اوس چې په دې پوه شولو چې چين د افغانستان په سوله کې غوڅ رول لوبولی شي نو اوس بايد په دې کار وشي چې په کوم ميکانيزم چين کولی شي چې طالبان سولې ته وهڅوي او څنگه له سولې سره مرسته کولی شي. اوس د سولې لپاره يوه ميکانيزم ته ضرورت دی؛ داسې يو ميکانيزم چې د هغه په نتيجه کې د وسله والو مخالفانو بشپړ اعتماد رامنځ ته شي؛ هم د افغان حکومت او هم د نړيوالې ټولني او د سيمې د هېوادونو باور رامنځ ته شي او بيا وروسته د سولې په مذاکراتو او د اعتماد په جوړولو کار پيل شي. ميکانيزم بايد داسې وي چې لمری د افغانستان د سولې په اړه سيمه ايزه اجماع رامنځته شي.

چين کولای شي، د افغانستان له سولې سره مشروطه مرسته وکړي. مشروطه په دې مانا چې چين د افغان سولې په اړه د امريکا قناعت هم حاصل کړي. او د امريکا د قناعت حاصلولو لپاره سيمه ايزې اجماع ته اړتيا ده. اجماع ته ځکه اړتيا شته چې د افغانستان مساله يواځې کورنۍ نه بلکې سيمه ييز ابعاد هم لري. چين بايد د افغانستان د سولې په اړه د منځنۍ آسيا د هيوادونو، پاکستان، هندوستان او افغانستان سره په گډه داسې اجماع رامنځته کړي چې وکولی شي د امريکا قناعت حاصل کړي. اوس چين د روس او امريکا او افغانستان او پاکستان ترمنځ د همغږۍ د رامنځته کولو په برخه کې ښه رول لوبولی شي. کله چې د افغان سولې په اړه د چين، امريکا، روسيې او پاکستان نظر يو شولو نو بيا هغه مهال د افغانستان مساله په اساسي توگه حل کيدلی شي. ځکه چين د روسيې او پاکستان متحد بلل کېږي، او دا دواړه هغه هيوادونه دي چې پر وسله والو طالبانو پراخ نفوذ لري او چين کولی شي له دغو دوو هيوادونو سره د خپلو اړيکو پر بنسټ همکاري وکړي څو طالبان د سولې خبرو ته حاضر کړي.

پای

د پاڼو شمېره: له ۱ تر ۱

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دليکنې د ليکنيزې ښې پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له اليرلو مخکې په خبر و لولئ